

Модул 2011: Предаване на благосъстоянието между поколенията

Регламент 481/2010 на Комисията представя списъка на целевите второстепенни променливи, свързани с предаване на благосъстоянието между поколенията. Модул 2011 включва въпроси, отнасящи се до условията, в които интервюираното лице е живяло, когато той/тя е бил/а на около 14 години. Изследването с този допълнителен модул е проведено през 2011 година в 27те страни членки на ЕС както и в Исландия, Норвегия и Швейцария.

Настоящият документ представя основните дефиниции и променливи на Модул 2011.

Основните характеристики на Модул 2011 са следните:

- **Единици на наблюдение:** Единица на наблюдение е всеки член на домакинството на възраст между 25 и 60 години, т.е. всеки член на домакинството роден между 1951г. и 1985 година.
- **Начин на събиране на данните:** Провеждат се само индивидуални интервюта с респондента. Косвени интервюта са позволени само в изключителни случаи за лица временно отсъстващи или недееспособни.
- **Период на наблюдение:** Периодът на наблюдение е когато интервюираният е бил около 14 годишен.
- **Определения:** Определенията за „баща”, „майка” и „домакинство”, използвани в Модул 2011 са следните:
 - **Баща:** *„лицето, което интервюираният е считал за свой баща, когато е бил на около 14-годишна възраст. По принцип за баща се приема биологичният баща, но ако интервюираният счита друго за свой баща по време на референтния период, отговорите трябва да се отнасят именно до това лице, дори ако биологичният баща е жив и известен”;*
 - **Майка:** *„лицето, което интервюираният е считал за своя майка, когато интервюираният е бил на около 14-годишна възраст. По принцип за майка се приема биологичната майка, но ако интервюираният счита друго за своя майка по време на референтния период, отговорите трябва да се отнасят именно до това лице, дори ако биологичната майка е жива и известна”;*
 - **Домакинство:** *„има се предвид домакинството, в което респондентът е живял, когато е бил на около 14-годишна възраст. Ако родителите на респондента са били разведени и съвместно са упражнявали родителските права (50 % от времето за всеки родител), респондентът следва да избере своето домакинство въз основа на обективен критерий, в зависимост от основния си адрес, когато е бил на около 14-годишна възраст (т.е. адресът, където лицето е било вписано), или въз основа на субективен критерий, в зависимост от това, къде той се е чувствал повече у дома си, когато е бил на около 14-годишна възраст”.*

- **Целеви променливи:** Модул 2011 съдържа 21 променливи, които се събират на индивидуално ниво. Тези променливи са следните:

- **Семейни данни**

- **PT010: Присъствие на родителите** – възможни са пет стойности: 1) живял с двамата родители (или с лицата, считани за родители); 2) живял само с бащата (или с лицето, считано за баща); 3) живял само с майката (или с лицето, считано за майка); 4) живял в частно домакинство без който и да било от родителите; и 5) живял в колективно домакинство или институция.
- **PT020: Брой лица в зряла възраст** – броят лица в зряла възраст (лица над 18-годишна възраст), които са живели в домакинството на респондента, когато той/ тя е бил/ а на около 14 години. Родителите също се броят (ако някой от тях е живеел в жилището);
- **PT030: Брой деца** – броят деца (под 18-годишна възраст), които са живели в домакинството на респондента, когато той/ тя е бил/ а на около 14 години. Респондентът също се брои. Следователно, стойността на тази променлива трябва да бъде най-малко едно;
- **PT040: Брой трудово активни лица в домакинството** – броят на лицата, които едновременно са живели в домакинството на респондента и са работили, когато той/ тя е бил/ а на около 14 години. Всички лица от домакинството, които са работили (родители, други възрастни, деца и самият респондент) се включват в бройката. Под работа се има предвид всяка „постоянна” платена дейност или дейност, упражнявана като семеен работник през изследвания период;
- **PT050: Година на раждане на бащата;**
- **PT060: Държава на раждане на бащата;**
- **PT070: Гражданство на бащата;**
- **PT080: Година на раждане на майката;**
- **PT090: Държава на раждане на майката;**
- **PT100: Гражданство на майката;**

- **Данни за образованието**

- **PT110: Най-високо образователно равнище, достигнато от бащата** – възможни са пет стойности: 0) бащата не е можел нито да чете, нито да пише на който и да е било език; 1) ниско равнище (начално, основно образование или първи цикъл на средно образование); 2) средно равнище (средно образование и обучение след средното образование, без висше образование); и 3) високо равнище (първи цикъл на висше образование и втори цикъл на висше образование). Равнището на образование се записва според Международната стандартна класификация на образованието (ISCED-97) и съдържа само нива на образование без местоназначение или ориентация.
- **PT120: Най-високо образователно равнище, достигнато от майката** – виж PT110;

○ **Данни за професията**

- **PT130: Професионален статус на бащата** – възможни са шест стойности на променливата: 1) нает; 2) самонает (включително в семейно предприятие); 3) безработен; 4) пенсионер или ранно пенсионирано лице, или лице, което се е отказало от извършване на стопанската си дейност (бизнеса си); 5) изпълняващ задължения в домакинството и грижи за децата или други лица в домакинството; и 6) друго неактивно лице.
- **PT140: Ръководна длъжност на бащата** – ръководната длъжност включва официална отговорност за контрола на група други служители (с изключение на чираци), които са под директния контрол на ръководителя. Ръководителят понякога изпълнява част от работата, която контролира. Това предполага, че той/ тя отговаря за извършването на работата, ръководи изпълнението на работата и контролира нейното надлежно изпълнение.
- **PT150: Основна професия на бащата** – основната професия се кодира в съответствие с Международната стандартна класификация на професиите (ISCO-08, публикувана от Международната организация по труда). Ако бащата (или лицето, считано за баща) е имало едновременно повече от една работа, за основна професия се записва тази с най-голям брой часове.
- **PT160: Професионален статус на майката** – виж PT130;
- **PT170: Ръководна длъжност на майката** – виж PT140;
- **PT180: Основна професия на майката** – виж PT150;

○ **Данни за материалното състояние**

- **PT190: Финансово състояние на домакинството** – целта е да се оцени **усещането** на респондента за финансовото състояние на домакинството, в което той/ тя е живял/ а, когато той/ тя е бил/ а на около 14 години. Възможни са шест стойности на променливата: 1) много лошо; 2) лошо; 3) умерено лошо; 4) умерено добро; 5) добро; и 6) много добро;
- **PT200: Възможност да се „свързват двата края“** – целта отново е да се оцени **усещането** на респондента за степента на затруднение при разрешаване на финансови проблеми според общия месечен доход, с който домакинството, в което респондента е живял, когато той/ тя е бил/ а на около 14 години, е разполагало. Възможни са шест стойности на променливата: 1) с големи затруднения; 2) трудно; 3) с известни затруднения; 4) сравнително лесно; 5) лесно; и 6) много лесно;
- **PT210: Владение върху обитаваното жилище** – когато респондента е бил на около 14 години, неговото/ нейното домакинството може да е било наемател, собственик на жилището, което е обитавало или това жилище да е било предоставено за ползване безплатно. За да бъде считано домакинството като „*собственик*“ на жилището, един от неговите членове трябва да бъде собственик на жилището. Едно лице е собственик, ако притежава нотариален акт независимо дали жилището е изцяло платено или не. Домакинства, които са плащат частичен наем или частична ипотека за тяхното жилище, се класифицират като собственици, ако притежават

нотариален акт. За да бъде считано домакинството като „*наемател*”, един от неговите членове трябва да бъде наемател на жилището. Той/ тя може да е наемател или сънаемател с наем по пазарни цени или с намалена ставка. „*Настаняването е безплатно*” важи само, когато няма наем, който трябва да се заплаща, като например в случаите, когато жилището се предоставя от работодателя, или е било предоставено за ползване от частен източник (например от близки).